

Název activity:	Jak přilákat ptáky do zahrady
Cíle:	<ul style="list-style-type: none">➤ Seznámit děti s životními potřebami ptáků.➤ Aktivně zapojit děti do činností směřujících k přilákání ptáků do zahrady a vybavit je odpovídajícími znalostmi a dovednostmi.➤ Podpořit vnímavost dětí k přírodním dějům.➤ Rozvíjet pozorovací dovednosti dětí.➤ Vytvořit podnětnou živou zahradu, ve které se ptáci zabydlí.
Motivace:	<p>Počty ptačích druhů v naší přírodě stále klesají. Zahrada tak může být jedním z míst, kam se mohou uchýlit a najít životní prostor. Pokud se nám podaří přilákat ptáky na zahradu, může být pobyt na ní nejen příjemný poslechem jejich zpěvu, ale i poučný pozorováním ptačího života.</p> <p>Vydejte se s dětmi na zahradu a podívejte se na ni „ptačím“ okem. Je zde dostatek úkrytů? Míst k hnízdění? Zdroj vody a potravy? Jaké druhy zde můžete pozorovat?</p> <p>Jak ptáčky do své zahrady přilákat?</p> <p>Nestačí jen postavit krmítko. Pro ptáky je třeba vytvořit vhodné podmínky, jako jsou možnosti míst k úkrytu, dostatek potravy, prostory pro hnízdění, napajedlo, opatření směřující k zamezení přístupu psů a koček.</p>
Cílová skupina	MŠ, 1. a 2. st. ZŠ
Doba trvání:	Dle potřeby a časových možností
Místo:	Zahrada
Pomůcky:	Ptačí budky, napajedlo, keře poskytující potravu, větve na přípravu hnízdních pomůcek. Atlas či klíč určování ptáků.

Postup:
Činnosti vhodné k přilákání ptáků na zahradu.
Potrava pro ptáky:

Jednou z možností, jak ptáky na zahradu nalákat, je nabídnout jim dostatek potravy. Ideálně vysadit keře poskytující ptákům potravu. Ještě než keře vysadíme, je třeba seznámit se s potravními nároky jednotlivých druhů. Někteří ptáci preferují semínka (např. vrabec, zvonek, pěnkava), někteří hmyz (např. lejsek, rehek, konipas, vlaštovka, jiříčka) nebo larvy a měkkýše (např. kos, drozd, červenka). Některé druhy ptáků mění potravní režim v průběhu roku podle dostupnosti, např. kos a červenka loví v létě žížaly a další hmyz, na podzim ozobávají bobule (černý bez) a v zimě se živí i zrním na krmítku.

Keře poskytující potravu pro některé druhy ptáků:

Arónie – černé bobule vydrží celou zimu.
 Šípková růže – oblíbený keř do živých plotů, šípky mají ptáci velmi rádi.
 Růže svraskalá – šípky.
 Hlohyně ohnivá – oranžové plody nepřehlédne žádný pták.
 Dřišťál obecný – červené plody.
 Pámelník bílý a ptačí zob – ptáci jej ozobávají koncem léta a na podzim.
 Skalník přitisklý – červené bobule.
 Černý bez – černé bobule

Příprava hnízdních možností

Pokud není na zahradě dostatek přírodních dutin, které jsou převážně ve starších stromech, přípravou **ptačích budek** poskytneme ptákům žádoucí podmínky pro hnízdění. Musíme mít na paměti, že budky jsou jen náhradní řešení. Snažíme se vyvěsit různé druhy budek a také na jejich počtu nešetříme. Budka, ve které ptáci nezahnízdí, může posloužit jako úkryt.

Další pomůcky pro volně žijící ptáky mohou být např. **hnízdni snop, svazek větví jehličnanů a hnízdni kapsa**.

Hnízdni snop vyrobíme tak, že svážeme drátem olistěné větvičky (např. pámelníku bílého) a připevníme na kmen stromu do výšky 1 -2m nad zemí.

Svazek větví vyrobíme z jehličnanů, jejich délka by měla být asi 50 – 70 cm, z těchto připravíme kytici a opět jej připevníme drátem nebo provazem ke kmeni stromu ve výšce asi 1,5 – 1,8 m nad zem směrem nahoru. Při uvazování musíme dbát, aby mezi svazkem větví vznikla štěrbina velikosti šíře dlaně, kam si mohou ptáci postavit hnízdo.

Hnízdni kapsu připravíme z dlouhých asi 100 – 120 cm ohebných větví vrby nebo lísky, které upevníme ve výšce 100 - 120 cm na kmen stromu směrem dolů. Spodní část větví ohneme a připevníme rovněž ke kmenu tak, aby vznikl prostor pro stavbu hnízda.

Hromady větví v tichém koutě zahrady mohou také posloužit jako hnízdni místa.

Napajedla a koupadla pro ptáky jsou další důležitou potřebou pro život. Návod a podrobnější informace najdete v ML č. 55 na <http://www.liska-evvo.cz/doc/metodicke-listy-1>

	<p>Bezpečí a úkryty S dětmi proberte situace, kdy ptáček potřebuje úkryt. Je to místo, které potřebují k nocování, ochrana před nepřízní počasí a samozřejmě také před jejich nepřáteli. Možnosti úkrytu nachází ptáci v hustých keřích, dutinách stromů, nebo v hromadě větví, kam na ně nemohou jejich nepřátelé. Vysázené keře, jejichž plody slouží ptákům jako potrava, mohou zároveň poskytovat úkryt.</p> <p>Nebezpečné je používání jedovatých herbicidů, insekticidů a dalších nebezpečných přípravků, ohrožující životy ptáků. Mohou pozřít otrávené plody nebo otrávený hmyz a jiné živočichy, proto se jejich aplikaci raději vyhneme.</p> <p>Ohrožením pro ptáky může být i přítomnost psů a koček. Psi převážně ruší ptáky svým štěkáním. Kočky ptáky loví a ochrana před nimi spočívá v zamezení jejich přístupu k hnízdním prostorům.</p>
Reflexe	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Co nového jste se dozvěděli? ✓ Co bylo zajímavé? Co tě překvapilo? ✓ Které druhy ptáků můžeme na zahradu přilákat a jak? ✓ Jaké druhy ptáků dovedeš určit? ✓ Jaké základní podmínky pro život ptáci potřebují? ✓ Jak lze vytvořit příznivější podmínky pro život ptáků v zahradě? ✓ Co ptactvo nejvíce ohrožuje? ✓ Jaká další řešení problémů tě napadají? ✓ Co můžeš použít na zahradě doma?
Rozvíjené kompetence	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ osvojí si základní znalosti související s životem ptáků, ✓ učí se vytvořit nebo zlepšit podmínky pro život ptáků, získává odpovídající znalosti a dovednosti, chápe souvislosti mezi prostředím a životem ptactva, ✓ volí při práci vhodné doporučené postupy a dodržuje pokyny, ✓ zlepšuje své pozorovací dovednosti, ✓ upevňuje si postoje vedoucí k aktivní péči o přírodu.
Průřezová témata	EVVO: Základní podmínky života.

Zdroje: <http://www.zivotnazahrade.cz/ptaci/>

Kniha: "Ptáci na zahradě", autor Axel Gutjahr

Autor: Marie Kordulová
 Spolupráce: Iva Koutná

Vsetín, duben 2018